

Meningen med kläder

Gunnar Björing

Boksidan

Meningen med kläder

Gunnar Björing

Ett varmt tack till er som medverkade i studien!

Copyright: Förlaget Boksidan 2012
Box 558
146 33 Tullinge

Meningen med kläder, ISBN-nummer: 978-91-86199-58-6

Vänligen läs mer på www.boksidan.com!

Kläder skyddar oss ifrån extrema temperaturer, solens strålning, insektsbett et cetera. De tillhandahåller utrymmen för förvaring av sådant vi vill bära med oss och överför budskap till de vi möter. Trots detta saknas, bortsett ifrån när det gäller storlekar och skyddsfunktioner i skyddskläder, standarder och riktlinjer för kläders egenskaper. Vad beror det på? Är det kanske för att våra klädvanor i första hand inte har praktiska grunder?

För att i någon mån utreda saken intervjuades sju personer¹ om deras syn på saken. Svaren på en fråga om meningen med kläder (tabell 1) antyder emellertid att bruket visst är baserat på praktiska grunder. Fast även om de medverkande i huvudsak räknade upp praktiska skäl kanske de estetiska, trots allt, väger tyngre i de vardagliga valsituationerna. Vilket skulle göra praktiska standardkläder helt iskalla på marknaden. Alternativt uppfyller redan våra kläder de behov som finns och ytterligare föreskrifter kring utformningen därför är överflödiga.

Tabell 1. Vad de medverkande i denna studie svarade på frågan om vad som är meningen med kläder.

Vad tycker du är meningen med kläder?

Bekvämt.

Skydd mot kyla och värme samt för att vi har tradition att skyla oss.

Skydda kroppen, tala om för andra vem jag är.

Att skydda kroppen emot omgivningsfaktorer.

Skydda emot kyla, ändamålsenligt för uppgiften, förmedla vem man är.

Snyggt, värmande, förvaring.

Man måste ha något på sig för att så brukar vi göra + skyddar emot kyla mm.

¹ Fem män och två kvinnor, i genomsnitt var de 48 år gamla (median: 46 år, min - max: 38-75 år).

Jag tror att många, på frågor om varför de klär sig som de gör, svarar att det är därför att de trivs i dyliska kläder. I ett försök att tränga djupare än så, ombads de medverkande ranka ett antal egenskaper som skulle kunna tänkas vara viktiga beträffande skodon.

Alla rankade egenskapen ”ger bra grepp” högt och tre rankade den högst av alla egenskaper. Och det är rimligen ett viktigt önskemål under stor mängd förhållanden där skor används. Såvitt jag kan komma på är det bara i bowling och dans som bra grepp är en nackdel. Därtill ansåg deltagarna att ”bra förvaringsmöjligheter” är en oviktig egenskap för skor. Och det stämmer väl överens med mina erfarenheter, som är att vi sällan förvarar saker i skorna. Emedan de flesta övriga kvalitéer både kan vara till en fördel likväl som en nackdel. Bättre skydd från väta innebär som regel tätare skor, vilket gör att de är svettigare. Skor som är lätta att sätta på sig (såsom foppatofflor) har ofta andra brister, förslagsvis att de sitter fast mindre bra på foten och därmed skaver mer i händelse av att de skulle nyttjas till en långpromenad. Skor som skyddar emot kyla är varma och därmed ökar risken för svettning vid varm väderlek och så vidare.

Egenskaper som sexighet och snygghet är dels en smaksak och dels, av resultaten att döma, olika viktigt för olika deltagare. Därtill är en del av egenskaperna, främst slitstyrka och låg belastning på rörelseapparaten, sådana som bara är relevanta för de som går eller står väldigt mycket med skorna på.

Tabell 2. De medverkandes rankning av ett antal egenskaper för skor. Det lämnades åt de medverkande att själva tolka vad olika egenskaper innebär (de fick ingen förklaring av vad som avsågs med respektive egenskap).

Ranka följande egenskaper för skor (14= bäst)	Medel rankning	Standard- avvikelse	Intervjuperson						
			1	2	3	4	5	6	7
Ger bra grepp.	12,1	1,9	11	14	12	14	10	10	14
Skyddar från väta.	9,3	4,5	12	11	13	12	11	5	1
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	10,9	1,3	10	12	10	9	13	11	11
Skyddar mot kyla.	9,4	3,5	13	10	7	7	12	4	13
Skyddar mot vassa föremål.	5,6	2,7	3	9	5	8	3	3	8
Skyddar mot värme.	5,0	3,2	9	6	2	3	1	9	5
Sexiga.	3,9	4,6	1	1	4	2	2	14	3
Lätta att rengöra.	6,0	2,2	5	2	6	6	9	8	6
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	10,0	3,2	14	7	14	11	8	6	10
Låg belastningen på rörelseapparaten.	7,0	1,9	4	8	9	5	7	7	9
Är snygga.	9,4	4,2	8	4	11	4	14	13	12
Tillser att kroppen inte blir svettig.	5,0	2,6	6	5	3	10	5	2	4
Bra förvaringsmöjligheter.	2,0	1,2	2	3	1	1	4	1	2
Är slitstarka.	9,4	3,1	7	13	8	13	6	12	7

Som tur är kan var och en, mer eller mindre explicit, skapa en egen kravspecifikation inför varje inköp av skor.

När kravspecifikationen är utformad återstår att bedöma vilka skor som, till rimligast pris, uppfyller de egenskaper skoköparen anser är viktigast.

Det förefaller, av de medverkandes rankning av fem olika par skor (se bilderna nedan), vara så att vi har en ganska gemensam syn på vilka skor som ger bra grepp, har bra/dålig vattentålighet, god/dålig ergonomi och luftighet (tabell 2). Beträffande övriga kriterier däremot var intervjupersonernas uppfattning mer spridd.

Sammanfattningsvis varierar skornas syfte med situationen, och det kanske därför inte är möjligt att göra en allmängiltig kravspecifikation för dessa (bortsett ifrån att de i allmänhet bör ge bra grepp och inte behöver ha förvaringsfack). Därtill förefaller uppfattningen om hur väl olika skor möter olika eventuella krav variera mellan olika brukare.

Inte konstigt då att vi inte lyckats enas om standarder eller riktlinjer för annat än vissa aspekter kring en del arbets-/skyddsskor.

Enligt de medverkande har dessa skor sämst egenskaper ur: grepp-, skydds-, rengörings-, ergonomi- och slitstyrkesynpunkt. Därtill är de svårast att sätta på/ta av och de skaver. Men de är snyggast, sexigast och luftigast.

Tabell 3. De medverkandes rankning av de fem skoparen ovan. Deras bedömning är baserad på samma foton, fast med en större förstoring. De gröna respektive röda fälten indikerar att skoparet anses **bäst** respektive **sämst** även i beaktande av spridningsmåten.

Bedöm ett antal skor, utifrån dessa <i>kriterier på en skala från 1-5, där 5= bäst</i>	Medelrankning (skopar nummer)					Standardavvikelse (skopar nummer)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ger bra grepp.	3,7	4,7	1,0	2,4	3,1	1,0	0,5	0,0	0,5	1,1
Skyddar mot väta.	4,9	3,6	1,0	2,4	3,1	0,4	0,8	0,0	0,8	0,9
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	3,1	3,3	1,9	4,9	1,9	1,2	0,5	1,6	0,4	0,4
Skyddar mot kyla.	3,7	4,7	1,4	1,7	3,4	1,0	0,5	0,5	0,8	0,8
Skyddar mot vassa föremål.	3,5	3,5	2,0	2,2	3,8	1,2	1,0	1,3	1,6	1,3
Skyddar mot värme.	1,7	3,0	3,0	4,1	3,1	1,1	1,4	1,6	1,2	0,9
Sexiga.	2,1	3,6	4,4	1,6	3,3	1,1	0,8	1,5	0,8	1,0
Lätta att rengöra.	3,9	2,4	1,6	4,6	2,6	1,5	0,8	1,1	0,5	0,8
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	2,7	3,7	1,6	3,7	3,3	1,1	1,6	1,1	1,4	1,0
Låg belastning på rörelseapparaten.	2,0	5,0	1,1	3,4	3,4	0,6	0,0	0,4	0,5	0,8
Är snygga.	2,1	3,6	3,9	2,1	3,1	1,1	1,0	2,0	1,1	1,2
Tillser att kroppen inte blir svettig.	1,1	2,1	4,6	4,4	2,7	0,4	0,7	0,5	0,5	0,5
Bra förvaringsmöjligheter.										
Är slitstarka.	3,7	4,0	1,3	2,6	3,4	1,5	1,0	0,5	1,4	0,8

Rörande jackor/ytterkläder rådde än mindre samstämmighet bland deltagarna, om vilka egenskaper som är viktiga (tabell 4). Bortsett ifrån att ge bra grepp ansågs oviktigt, emedan skydd mot kyla och väta ansågs vara viktigt. Och därtill lika lite enighet i bedömningen av vilka plagg som bäst/sämst uppfyller olika krav (tabell 5).

Det förra kan eventuellt förklaras med att vi i Sverige bara använder jackor/ytterplagg utomhus och det när klimatet inom- och utomhus skiljer väsentligt. Och ju större skillnader, desto viktigare med ytterplagg. Det medför, så klart, att skydd emot de förhållanden som i Sverige oftast är besvärande då vi är utomhus (regn/kyla) utgör de viktigaste egenskaperna för dylika plagg.

Det senare kan kanske förklaras av att det är svårare att ranka olika jackor utifrån foton än vad det är att ranka skor, eftersom det dåligt framgår om huruvida de, exempelvis, är fodrade eller inte.

Tabell 4. De medverkandes rankning av ett antal egenskaper för jackor/ytterkläder.

Ranka följande egenskaper för jackor (14= bäst)	Medel rankning	Standard- avvikelse	Intervjuperson						
			1	2	3	4	5	6	7
Ger bra grepp.	1,1	0,4	2	1	1	1	1	1	1
Skyddar från väta.	12,1	1,8	11	13	13	14	10	10	14
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	9,4	1,4	10	11	8	10	8	8	11
Skyddar mot kyla.	13,0	1,0	14	12	12	12	14	14	13
Skyddar mot vassa föremål.	3,3	1,4	4	5	2	5	2	2	3
Skyddar mot värme.	5,3	4,1	3	14	3	4	3	3	7
Sexig.	5,6	3,8	1	6	6	3	4	13	6
Lätta att rengöra.	8,3	1,8	9	7	10	8	5	9	10
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	6,1	3,2	12	8	5	6	6	4	2
Låg belastningen på rörelseapparaten.	5,3	2,8	8	2	4	2	7	5	9
Är snygg.	11,4	2,5	7	9	14	13	13	12	12
Tillser att kroppen inte blir svettig.	6,3	1,6	6	4	7	7	9	6	5
Bra förvaringsmöjligheter.	8,0	3,8	5	3	11	11	11	11	4
Är slitstark.	9,7	2,1	13	10	9	9	12	7	8

Tabell 5. De medverkandes rankning av ett antal jackor (se nästa sida). De gröna respektive röda fälten indikerar att jackan anses bäst respektive sämst även i beaktande av spridningsmått.

Bedöm ett antal jackor, utifrån dessa kriterier på en skala från 1-5, där 5= bäst	Medelrankning (jacka nummer)					Standardavvikelse (jacka nummer)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ger bra grepp.										
Skyddar mot väta.	4,5	1,3	4,0	3,2	2,0	0,8	0,5	0,6	1,3	0,6
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	2,6	2,6	3,4	4,0	2,4	1,3	1,8	1,7	1,2	0,9
Skyddar mot kyla.	4,3	1,0	4,0	2,7	3,0	1,0	0,0	1,1	0,8	0,9
Skyddar mot vassa föremål.	3,0	1,5	5,0	2,5	3,0	0,9	1,2	0,0	0,5	1,3
Skyddar mot värme.	2,2	3,7	2,8	3,7	2,7	1,5	1,8	1,5	1,5	0,5
Sexig.	2,7	4,5	3,8	2,3	1,7	0,8	0,8	1,5	1,2	0,8
Lätta att rengöra.	2,3	2,8	4,3	3,3	2,2	1,2	1,2	1,2	1,4	1,5
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	2,4	3,6	1,8	4,0	3,2	0,9	1,5	1,8	0,7	1,3
Låg belastning på rörelseapparaten.										
Är snygg.	3,3	3,5	3,7	2,7	2,2	1,4	1,0	1,5	1,6	1,5
Tillser att kroppen inte blir svettig.	2,5	4,8	2,0	3,3	2,0	1,2	0,4	0,9	1,2	1,1
Bra förvaringsmöjligheter.	3,8	1,3	3,3	3,8	3,0	1,0	0,8	1,4	1,6	0,9
Är slitstark.	2,7	1,2	4,8	3,2	3,2	0,8	0,4	0,4	1,2	1,2

En möjlig slutsats av detta är att det förmodligen är ännu svårare att skapa en gemensam kravspecifikation beträffande ytterplagg än för skor.

När deltagarna väljer att köpa en ny jacka kanske det inte alls beror på att den bättre uppfyller någon av de rangordnade kvalitétéerna, istället kanske orsaken är rent ekonomisk (tabell 6).

Tabell 6. De intervjuades svar på frågan i tabellhuvudet.

Har det hänt att du någon gång köpt en ny vinterjacka, fast du redan haft en som fyller samma funktion och i så fall varför?

Ja, därför att det var halva priset.

Ja, trött på den gamla vill ha något nytt.

Ja, man blir trött på dom innan dom är utslitna.

Ja, den var snygg, det var halva priset och jag blev övertalad.

Nej.

Ja, därför att jag var dum i huvudet.

Ja, för att jag ville ha två vinterjackor.

Angående kläder på ben och överkropp var intervjupersonerna ännu mer oense, både om vilka egenskaper som är viktiga (tabell 7 och 8) och om vilka plagg som bäst uppfyller olika krav (tabell 9 och 10). Det kan däremot inte förklaras av att bruket av dylika persedlar varierar med årstiden eftersom nästan alla har sådana under all vaken tid. Variationen i rakningen av de fotograferade plaggen kan heller inte, i lika hög utsträckning som när det gäller jackor, förklaras av bedömningsproblem. Eftersom ingen av de fotograferade byxorna/kjolen är fodrad och dylika plagg därtill inte brukar vara det.

En gissning är att vi i högre utsträckning än beträffande skor och jackor använder benkläder (byxor) och kläder på överkroppen (skjortor) av kulturella/estetiska snarare än praktiska skäl. En annan förklaring skulle kunna vara att byxorna och skjortan behåller de flesta på under hela dagen, till skillnad ifrån skor och jackor. Vilket kanske medför att för en del är plaggens egenskaper i den skyddade inomhusmiljön viktigare än dessas egenskaper i väder och vind. Emedan det är tvärtom för andra.

Tabell 7. De medverkandes rankning av ett antal egenskaper för benkläder (byxor/klänningar/kjolar).

Ranka följande egenskaper för benkläder (14= bäst)	Medel rankning	Standard- avvikelse	Intervjuperson						
			1	2	3	4	5	6	7
Ger bra grepp.	2,3	2,2	2	1	1	3	1	1	7
Skyddar från väta.	9,0	3,7	11	13	7	8	10	2	12
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	9,4	3,1	10	11	8	11	12	3	11
Skyddar mot kyla.	10,1	3,3	14	12	5	7	11	9	13
Skyddar mot vassa föremål.	4,6	1,8	4	5	4	5	2	8	4
Skyddar mot värme.	5,4	4,7	3	14	2	4	3	10	2
Sexiga.	6,6	5,1	1	6	12	1	4	14	8
Lätta att rengöra.	8,0	1,7	9	7	9	10	5	7	9
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	9,4	3,8	12	8	14	14	6	6	6
Låg belastningen på rörelseapparaten.	5,3	3,1	8	2	3	2	7	5	10
Är snygga.	11,9	2,7	7	9	13	13	14	13	14
Tillser att kroppen inte blir svettig.	6,0	2,6	6	4	10	6	9	4	3
Bra förvaringsmöjligheter.	7,4	4,9	5	3	6	12	13	12	1
Är slitstarka.	9,6	2,6	13	10	11	9	8	11	5

Tabell 8. De medverkandes rankning av ett antal egenskaper för skjortor (kläder på överkroppen).

Ranka följande egenskaper för skjortor (14= bäst)	Medel rankning	Standard- avvikelse	Intervjuperson						
			1	2	3	4	5	6	7
Ger bra grepp.	2,3	3,0	2	1	1	1	1	1	9
Skyddar från väta.	5,3	3,9	3	13	5	7	2	2	5
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	9,9	3,4	8	11	12	13	10	3	12
Skyddar mot kyla.	9,4	2,2	7	12	6	9	11	10	11
Skyddar mot vassa föremål.	5,1	1,7	6	5	4	6	3	4	8
Skyddar mot värme.	7,1	4,6	5	14	7	5	4	13	2
Sexig.	7,6	5,0	1	6	13	3	5	12	13
Lätta att rengöra.	9,9	2,8	9	7	11	12	6	14	10
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	8,4	3,0	14	8	10	8	7	8	4
Låg belastningen på rörelseapparaten.	5,3	3,1	10	2	3	2	8	5	7
Är snygg.	12,7	2,0	13	9	14	14	14	11	14
Tillser att kroppen inte blir svettig.	8,4	3,6	11	4	9	11	12	9	3
Bra förvaringsmöjligheter.	4,9	4,1	4	3	2	4	13	7	1
Är slitstark.	8,7	2,2	12	10	8	10	9	6	6

Tabell 9. De medverkandes rankning av ett antal benkläder (återfinns på nästa sida). De gröna respektive röda fälten indikerar att byxan/kjolen anses bäst respektive sämst även i beaktande av spridningsmått.

Bedöm ett antal benkläder, utifrån dessa kriterier på en skala från 1-5, där 5= bäst	Medelrankning (benkläder nummer)					Standardavvikelse (benkläder nummer)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ger bra grepp.										
Skyddar mot väta.	4,6	2,2	2,0	3,6	2,6	0,5	1,6	1,0	1,1	1,1
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	1,4	4,4	4,0	1,9	3,3	0,5	1,1	0,8	1,1	0,5
Skyddar mot kyla.	4,7	2,0	1,0	3,9	3,4	0,5	0,0	0,0	0,9	0,5
Skyddar mot vassa föremål.	4,9	1,6	1,7	3,6	3,3	0,4	0,5	1,1	0,8	0,8
Skyddar mot värme.	2,7	4,0	3,1	2,4	2,6	1,3	1,4	1,6	1,6	1,1
Sexiga.	4,0	3,9	3,3	1,7	2,0	1,4	1,1	0,5	1,1	1,4
Lätta att rengöra.	3,7	3,0	4,2	1,0	3,2	1,2	1,3	0,8	0,0	1,2
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	1,6	4,0	3,6	2,1	3,7	1,1	1,4	1,3	0,7	1,0
Låg belastning på rörelseapparaten.										
Är snygga.	4,0	4,0	2,7	2,1	2,1	1,2	1,2	0,8	1,5	1,5
Tillser att kroppen inte blir svettig.	2,1	4,0	4,4	1,6	2,9	0,9	1,2	0,5	1,0	1,2
Bra förvaringsmöjligheter.	4,0	1,4	4,7	2,7	2,1	0,8	1,1	0,5	1,0	0,4
Är slitstarka.	4,7	1,7	3,4	2,6	2,7	0,5	0,8	1,4	1,5	0,8

Tabell 10. De medverkandes rankning av ett antal skjortor och dylikt (näst nästa sida). De gröna respektive röda fälten indikerar att skjortan anses bäst respektive sämst även i beaktande av spridningsmått.

Bedöm ett antal skjortor, utifrån dessa kriterier på en skala från 1-5, där 5= bäst	Medelrankning (skjorta nummer)					Standardavvikelse (skjorta nummer)				
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Ger bra grepp.										
Skyddar mot väta.	5,0	2,0	2,3	4,0	1,7	0,0	1,0	0,6	0,0	1,2
Är lätta att sätta på sig och ta av sig.	3,2	3,8	3,4	1,5	4,0	1,5	1,1	0,9	1,2	1,2
Skyddar mot kyla.	4,5	2,0	3,2	3,8	1,0	1,2	0,0	0,4	0,4	0,0
Skyddar mot vassa föremål.	4,2	3,0	3,6	2,6	1,8	1,3	1,0	0,9	1,3	1,8
Skyddar mot värme.	3,0	2,0	3,0	3,5	2,8	2,2	0,9	0,9	0,8	1,8
Sexiga.	2,0	2,7	2,8	2,5	4,7	1,3	1,9	0,8	1,2	0,8
Lätta att rengöra.	2,7	4,3	3,0	2,2	3,3	1,9	0,8	1,3	1,0	1,2
Minimerar risken för skavning emot kroppen.	2,0	4,5	3,8	1,5	3,5	1,1	0,5	0,8	0,8	1,2
Låg belastning på rörelseapparaten.										
Är snygga.	3,2	2,3	3,2	2,3	4,0	1,7	1,2	1,2	1,8	0,9
Tillser att kroppen inte blir svettig.	1,7	3,3	3,3	2,2	4,5	1,6	0,8	0,8	0,8	1,2
Bra förvaringsmöjligheter.	3,0	2,7	3,3	4,4	2,0	1,7	0,6	1,5	1,3	1,7
Är slitstarka.	4,0	3,8	3,3	2,8	1,0	1,1	0,8	1,5	1,0	0,0

Skillnaden mellan män och kvinnor är i vår kultur betydligt större när det gäller benkläder än alla andra plagg (bortsett ifrån bysthallare). Eftersom kvinnor är närapå ensamma om att ibland använda kjol eller klänning. En gissning om orsaken till skillnaden är att i de tider då toaletter inte var en självklarhet var det en stor fördel för kvinnor, men inte män, att bära kjol. Då de med kjol var bättre skyddade från kyla, insekter och blickar när de utförde sina behov. Emedan kjolar hade gjort männen mer oskyddade vid uträttandet av det vanligaste behovet. Numera har dessa argument mindre betydelse, vilket syns i att kvinnor i relativt stor utsträckning övergett kjolar och klänningar.

Den typ av plagg där utseendet rimligen borde ha minst betydelse är underkläder, då de sällan ses av andra än brukaren och dennes partner samt, i en del jobb, av arbetskolligor i omklädningsrummet. Således torde valet av underkläder och motiven till att använda dessa vara mer av praktisk än estetisk natur, i förhållande till andra kläder. Vilket delvis bekräftas av de medverkande (tabell 11). Men annonseringen för, framför allt, damunderkläder vittnar om att de estetiska argumentens tyngd även på detta område. För hur kan ett par tangatrosor i spets utgöra ett ändamålsenligt skydd för benkläderna?

Tabell 11. Om och varför de medverkande använder underkläder.

Använder du underkläder och i så fall varför?

Ja, därför att jag är uppfostrad så.

Ja, byxorna håller sig rena längre.

Ja, lukt och smutsspärr som skyddar byxorna skavskydd för könsdelarna.

Ja, för att det är skönare + byxorna håller sig rena längre.

Ja, för annars smutsar man ner byxorna.

Ja, skydda brallorna från bajs och kuken från blixtlåset.

Ja, för att pung och kuk ska ligga rätt.

Sammanfattningsvis kan noteras att, i vart fall de intervjuade, påstår att de lägger vikt vid praktiska aspekter på kläder och dessa praktiska aspekter är olika för olika typer av plagg. Viktningen av dessa praktiska aspekter är olika från person till person och bedömningen av hur väl olika plagg uppfyller dessa praktiska aspekter varierar mellan individer. Men ju mer plaggen är avsedda att skydda kroppen från besvärande omvärldsfaktorer (som halka, väta och kyla) desto mindre förefaller variationen vara.

Emellertid saluförs det gott om kläder som är både dyra och opraktiska, varför? En del skulle svara att de har, exempelvis, högklackade skor och snäva kjolar för att det krävs i arbetet. Andra skulle svara att det tycker att de är snygga, eller att de blir så snygga i dessa plagg, att det är värt priset och obehaget. Vad som anses snyggt varierar över tiden (dvs. modet växlar) och därtill varierar idealen mellan olika grupper och kulturer. Fast vanan att i vissa grupper bruka opraktiska kläder med bristande skydd emot omvärldsfaktorer, förefaller bestå.

Förr i tiden kunde dåtidens överklass ses stoltsera med kläder som var väldigt komplicerade att klä på sig, dyra, och troligen obekväma samt hopplösa att utföra kroppsarbete i.

1500-tal

1600-tal

1800-tal

Antagligen var meningen med dessa hopplösa kläder att visa att här kom någon som är rik och står över det enkla kroppsarbetet. Kanske lever detta synsätt kvar, i någon mån, i vårt kollektiva undermedvetna. När vi inte avser att utföra kroppsarbete vill vi inte använda plagg som signalerar dylikt arbete. Istället betonar vi motsatsen, med opraktiska plagg och accessoarer som slipsar och kavajer samt högklackade skor och snäva kjolar. Om så är fallet skulle detta kunna sammanfattas med att:

Än idag markerar vi vår distans till enkelt kroppsarbete, mer eller mindre omedvetet, med kläder som inte möter praktiska krav.